

CYBERBAITING

Beata Rutkowska – doradca metodyczny

Wystąpienie - Zagadnienia

- Przemoc w szkole i w sieci
- Przejawy cyberbaitingu
- Przykłady
- Źródło i cele działań agresywnych w sieci
- Sposoby zapobieganiu zachowań agresywnych wobec nauczycieli
- **PRAWA NAUCZYCIELA** wobec agresji uczniów w tym cyberbaitingu

Cyberprzemoc

- **Akty cyberprzemocy, czyli agresji z użyciem mediów elektronicznych - choć dokonywane w wirtualnym świecie, potrafią realnie wyrządzić bardzo dużą krzywdę.**
- *Zazwyczaj cyberprzemoc rodzi się z rzeczywistej agresji. Uczeń, który prezentuje takie zachowania w realnym świecie, przenosi je do sieci. Podobna zależność dotyczy ofiar.*

dr hab. Jacek Pyżalski

Raport Norton Online Family 2011 r.

wskazuje nasilający się problem „cyberprzemocy” wobec nauczycieli - cyberbaiting

Cyberbaiting - forma cyberprzemocy ucznia wobec nauczyciela.

- Cyberbaiting to zjawisko polegające na tym, że uczniowie drażnią nauczycieli lub szyczą z nich, doprowadzając ich do utraty panowania nad sobą, a następnie filmują cały incydent telefonem komórkowym i publikują nagranie w Internecie, wywołując zakłopotanie nauczyciela i szkoły.
- Uczniowie, indywidualnie lub w grupie, zachowując się niestosownie lub wręcz bezczelnie, prowokują nauczyciela, a gdy ten straci nad sobą kontrolę i zachowa się w sposób nieprofesjonalny (krzyczy, złości się) zostaje sfilmowany urządzeniem mobilnym np. smartfonem czy tabletem. Film jest publikowany w Internecie w celu skompromitowania ofiary.

Agresja w szkole

Agresja rzeczywista

Czynna:
werbalna, w formie
gestów, fizyczna

Bierna:
odmowa odpowiedzi
czy odmowa
wykonania poleceń

Agresywność przejawia się w przeszkadzaniu nauczycielowi w prowadzeniu lekcji, w przedrzeźnianiu sposobu prowadzenia zajęć, w bojkotowaniu jego decyzji. Agresor czuje się bezpiecznie w otoczeniu grupy, mając świadomość, iż niektórym z kolegów imponuje swoim zachowaniem.

Naruszenie godności nauczyciela

Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub pracownika niepedagogicznego szkoły uznajemy:

- Lekceważące i obraźliwe zachowanie wobec ww., wyrażone w słowach lub gestach.
- Prowokacje pod adresem ww. wyrażone w słowach lub gestach.
- Nagrywanie lub fotografowanie ww. pracowników szkoły bez ich wiedzy i zgody.
- Naruszenie ich prywatności i własności prywatnej.
- Użycie wobec nich przemocy fizycznej i psychicznej.
- Pomówienia i oszczerstwa wobec ww. pracowników.
- Naruszenie ich nietykalności osobistej.

Przykład naruszenia godności nauczyciela

autor: Beata Rutkowska - doradca metodyczny

Agresja „szkolna” w świecie wirtualnym

- ostre komentarze na forach,
- memy
- zdjęcia z komentarzami, fotomontaże
- filmy przedstawiające nauczyciela w niekorzystnym świetle
- rozgłaszanie fałszywych plotek
- fałszywe profile
- Obrażliwe, wulgarne sms-y, e-maile, telefony
- ostre ataki rodziców na nauczycieli ich dzieci na Facebooku.
Rodzice nie przejmują się, że czytają to setki ludzi

Działa to na zasadzie: wykorzystam twój wizerunek i go zbluzgam.

Przykłady cyberprzemocy skierowanej przeciw nauczycielom

„Przecież baba jest zdrowo pierdzielnięta ja nie wiem jak my z nią 3 lata wytrzymamy :/”

Forum klasy Ia VI LO w Zabrze Strona Główna

<http://www.klasa1a6lo.fora.pl/o-nauczycielach,7/psikus-nauczycielowi,99.html>

- Wyciągamy karteczki!

- A co, chce się pani powymieniać?

<https://www.facebook.com/1411952685717255/photos/a.1411953922383798.1073741827.1411952685717255/1575822835996905/?type=1>

autor: Beata Rutkowska - doradca metodyczny

Przykłady cyberprzemocy skierowanej przeciw nauczycielom

Jak mnie to bawi,
gdy nauczyciel na mnie
krzyczy i myśli,
że mnie to rusza.

ciśnie 😊
Lubię to! · Odpowiedz · 3 lutego o 13:09

 Maudzia Maria beka na calego 😊
Lubię to! · Odpowiedz · 3 lutego o 11:12

 Patrycja Mitura hahahaha XD
Lubię to! · Odpowiedz · 3 lutego o 09:28

 Kinga Berenika Rymarowicz Wow człowiek skurwiel wow
Lubię to! · Odpowiedz · 3 lutego o 07:51

 Anna Wisniewska Mnie to zawsze tak bawilo , ze smialam sie kazdemu w twarz i wtedy bylo jeszcze gorzej 😊 A ja mialam jeszcze wiekszy ubaw . Ale kobieta od biologii gdy sie darla to jej lewe oko telepalo z tych nerwow .. Boze xD
Lubię to! · Odpowiedz · 3 lutego o 00:03

 Edyta Lorenc haha.. ja sie im w twarz śmieje.. xdd troche to chamskie ale.. co ja poradze ze są aż tak zabawni narzekając na mnie.. xdd
Lubię to! · Odpowiedz · 2 lutego o 22:02

 Jakub Szymański Szczera prawda
Lubię to! · Odpowiedz · 2 lutego o 20:49

 Konrad Krauze a ja nienawidzę jak się

Napisz komentarz

Przykłady cyberprzemocy

Przykłady cyberprzemocy

- Co ci tak wesoło?
Powiedz głośno, pośmiejemy się razem

Sebastian Gmyrek my name is jeff :V
Lubię to! · Odpowiedz · 8 lutego o 23:10

Zuzia Nowak Bożeee ... Ciasteczka psychopatki Deszczowej -,- „Jak ciągle mówisz o ciasteczkach to podziel się z klasą”
Lubię to! · Odpowiedz · 6 marca o 22:15

Patryk Szawuła A co pani ma na czole? pozdro dla kumatych
Lubię to! · Odpowiedz · 9 lutego o 21:07

Marta Kawecka no bo Julce rów widać XD
Lubię to! · Odpowiedz · 8 lutego o 23:49

Wojtek Filipek zamknij ryj młoda ku*wo ! 😊
Lubię to! · Odpowiedz · 8 lutego o 20:42

Julia Sobala fakty same fakty
Lubię to! · Odpowiedz · 8 lutego o 21:12

Mikołaj Sontowski Klasyk. 😊
Lubię to! · Odpowiedz · 9 lutego o 16:03

Wiczka XD Prywatne sprawy nie powinny pani obchodzić ;*
Lubię to! · Odpowiedz · 9 lutego o 18:47

Damian Pawlak pani ma małe cycki
Lubię to! · Odpowiedz · 1 marca o 20:40

Napisz komentarz...

Naciśnij Enter, aby opublikować.

Przykłady cyberbaitingu

Przykłady cyberbaitingu

autor: Beata Rutkowska - doradca metodyczny

Przykłady cyberbaitingu

autor: Beata Rutkowska - doradca metodyczny

Agresja w szkole – nauczyciel - ofiarą

- Zaatakowany nauczyciel, który zdecyduje się zgłosić sprawę musi stawić czoła uczniowi, jego rodzicom, ale też nauczycielom z którymi pracuje. To jest naruszenie pewnego tabu. Takie zgłoszenie jest odbierane przez resztę nauczycieli jako przejaw słabości.
- Walka z wiatrakami: osąd społeczności:
„Na nic zdawały się argumenty o tym, że była to forma nękania przez ucznia, bo to – w rozumieniu rodziców i nauczycieli – znaczyło, że młoda pedagog sobie zwyczajnie nie radzi”

Psychologiczne źródła agresji w sieci

- **Efekt odhamowania** - brak odczuwania tzw. hamulców czyli ograniczeń odczuwanych przy kontaktach „twarzą w twarz” prowadzący do agresji w sieci.
 - anonimowość pseudonimu sieciowego
 - bycie niewidocznym dla innych
 - odstęp czasowy między wysłaniem wiadomości a otrzymaniem odpowiedzi
 - zwiększone poczucie ego z racji samotnego przebywania przed ekranem komputera
 - brak jakichkolwiek autorytetów w sieci

Psychologiczne źródła agresji w sieci

- **Efekt przeniesienia** - agresor – czasem nawet nieświadomie, wybiera sobie „bezpieczny obiekt zastępczy” do rozładowania powstałej gdzie indziej złości
- **Zaspokojenie potrzeby autonomii**- uwolnienie od wpływu oczekiwań społecznych
- **Zemsta na nauczycielu**- filmy i zdjęcia oraz komentarze w sieci, hejtowanie – rola grupy

Bezpieczeństwo Internetowe w szkołach

BEZPIECZEŃSTWO INTERNETOWE W SZKOŁACH

51%

Tylko połowa nauczycieli przyznała, że w ich szkołach obowiązuje kodeks postępowania dotyczący komunikacji między uczniami i nauczycielami w sieciach społecznościowych

24%

Ogólnie 1/4 nauczycieli stwierdziła, że ich szkoły nie stosują formalnych zasad bezpieczeństwa w Internecie

12%

Ponad 10% nauczycieli nie wie, czy w ich szkole obowiązują formalne zasady bezpieczeństwa

WIĘKSZE POTRZEBY

44%

Prawie połowa **dzieci** uważa, że szkoła przekazuje zbyt małą ilość informacji na temat bezpieczeństwa w Internecie

70%

7 na 10 **rodziców** twierdzi, że szkoły ich dzieci powinny bardziej aktywnie przekazywać dzieciom wiedzę na temat bezpieczeństwa w Internecie

80%

4/5 **nauczycieli** zgadza się, że w szkołach potrzebna jest solidniejsza edukacja w dziedzinie bezpieczeństwa w Internecie

Profilaktyka, czyli zapobieganie

Nauczyciele chcieliby mówić o agresji w sieci, ale woleliby, aby ciężar tej dyskusji wziął na siebie ktoś inny. Trudno przyznać się do tego, że jest się gnębnym i upokarzonym przez dziecko, którego wychowaniem powinniśmy się zająć

Tomasz Wojciechowski, prezes fundacji Falochron

Profilaktyka i świadomość

Należy organizować w szkołach zajęcia dotyczące cyberprzemocy. Pokazywać uczniom negatywne skutki ich działań, które mogą być dla nich atrakcyjne ze względu na pozorną anonimowość. Bardzo ważne są także szkolenia dla nauczycieli, które by pokazywały, że szybka i stanowcza reakcja odnosi skutki. Nie należy czekać na eskalację agresji, trzeba reagować już na samym początku i zgłaszać sprawę dyrekcji szkoły, a w tych bardziej drastycznych przypadkach policji

Jak zapobiegać cyberbaitingowi?

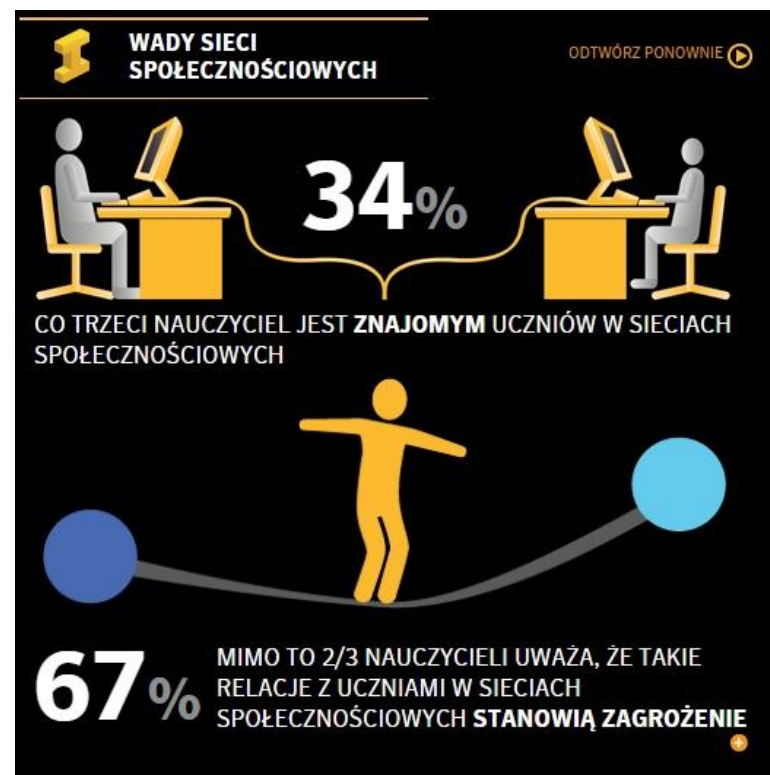
- Ustal zasady – postaw granice odnoszące się do korzystania z urządzeń mobilnych w Twojej klasie.
Najważniejsza jest konsekwencja, dlatego zawsze trzymaj się regulaminu i tego samego oczekuj od swoich uczniów.
- Początek roku jest dobrym czasem na rozmowy o planach, strategiach, rozwiązaniach.
Porozmawiaj z uczniami o cyfrowym świecie, o zagrożeniach, możliwościach wykorzystania internetu na lekcjach. Określ swoje oczekiwania i sposoby współpracy między Tobą jako nauczycielem i uczniami.
Stwórzcie kontrakt – to uczniowie powinni wymyślić zapisy, a uczyący powinien być tu jedynie moderatorem, unikaj w kontrakcie zdań z „nie”

Jak zapobiegać cyberbaitingowi?

Nauczyciel i uczeń – znajomi na FB?

- Nie „frienduj” swoich uczniów online.

Każdy lajk, każde zaproszenie do znajomych zmniejsza dystans pomiędzy Tobą a uczniem. O ile dobra relacja jest potrzebna, o tyle powinna być realizowana bardziej w świecie realnym niż wirtualnym.

Jak zapobiegać cyberbaitingowi?

- Strategia zarządzania klasą to podstawa.
<https://www.teachervision.com/classroom-management/teaching-methods-and-management/26200.html>
- Rozmawiaj z innymi nauczycielami o cyberbaitingu, omawiajcie przypadki i sposoby zapobiegania. Jeśli inni nauczyciele również wprowadzą cyfrowy regulamin na swoich lekcjach, uczniowie zauważą, że jest to działanie na szerszą skalę.
- Bądź przygotowany na wypadek gdybyś padł ofiarą cyberbaitingu. Zachowaj spokój i rozsądek, nie działaj zbyt pochopnie. Uczniom chodzi właśnie o to, byś znów stracił nad sobą panowanie.

9 sposobów reagowania na cyberbaiting (tu i teraz)

1. Nie reaguj natychmiast
2. Zachowaj spokój i racjonalnie odpowiadaj, zastosuj humor lub pytanie
3. Zastosuj jednokrotnie upomnienie słowne
4. Nie dotykaj ucznia, nie rzucaj przedmiotami
5. Usuń przewodyra z klasy
6. Nie daj się wciągnąć w „próbę sił” z uczniem
7. Zwróć się o pomoc do innego nauczyciela czy dyrekcji szkoły
8. W przypadku groźby przemocy fizycznej ze strony ucznia natychmiast wzywaj na pomoc pedagoga, psychologa i dyrektora szkoły
9. Zawsze sporządzaj notatkę służbową z podobnego zdarzenia, wpisuj uwagi

Reagowanie na cyberbaiting

- Zabezpieczenie dowodów i ustalenie okoliczności wydarzenia:
 - Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.

Reagowanie na cyberbaiting

- Gdy sprawcą jest uczeń szkoły należy powiadomić rodziców i opiekunów prawnych sprawcy, aby poinformować o dalszym postępowaniu i konsekwencjach wobec dziecka. Jednocześnie należy poinformować policję lub sąd rodzinny oraz zobowiązać ucznia do zaprzestania przemocy i usunięcia materiałów z Sieci.
- Kolejnym krokiem będzie zastosowanie konsekwencji regulaminowych i zapewnienie opieki psychologiczno – pedagogicznej.
- Po zakończeniu tych czynności należy monitorować sytuację.

Reagowanie na cyberbaiting

- Gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących materiałów. Do podjęcia takiego działania zobowiązuje administratora serwisu **art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną**.
W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

Karnoprawne rozwiązania kwestii cyberbaitingu

- art. 190a KK, który określa przestępstwo stalkingu, zarówno rzeczywistego jak i w sferze wirtualnej. - tj. uporczywe nękanie osoby, powodujące u niej poczucie zagrożenia, ale także naruszające jej prywatność. Ponadto przepis ten przewiduje karalność czynów polegających na wykorzystywaniu wizerunku lub danych osobowych ofiary w celu wywołania u niej szkody majątkowej lub osobistej.

KARA: do 3 lat pozbawienia wolności

Karnoprawne rozwiązania kwestii cyberbaitingu

- art. 107 Kodeksu Wykroczeń - przewiduje ochronę prawną osoby, która jest złośliwie niepokoiona lub wprowadzona w błąd przez inne osoby, bez względu na formę niepokoienia lub wprowadzania w błąd.

KARA: nagana, grzywna do kwoty 1 500 zł lub ograniczenie wolności sprawcy

Karnoprawne rozwiązania kwestii cyberbaitingu

- **art. 212 § 2 KK** przewiduje ochronę dla osób, które zostały przez inną osobę pomówione o takie zachowanie lub cechy, które mogą być poniżające lub mieć negatywny wpływ na odbiór ofiary społecznie lub na jej pracę zawodową za pomocą środków masowej komunikacji.

KARA: grzywna, ograniczenie wolności lub pozbawienie wolności do 2 lat

możliwe jest domaganie się nawiązki – zapłaty określonej sumy pieniężnej na rzecz ofiary lub na cel społeczny.

Karnoprawne rozwiązania kwestii cyberbaitingu

- art. 216 § 2 KK karalne jest znieważanie innej osoby za pomocą środków masowej komunikacji np. obelżywy obrazek w Internecie lub naładowany agresją post.

KARA: grzywna, ograniczenie wolności lub pozbawienie wolności do roku

możliwe jest domaganie się naprawki – zapłaty określonej sumy pieniężnej na rzecz ofiary lub na cel społeczny.

Karnoprawne rozwiązania kwestii cyberbaitingu

Z dniem 24 maja 2007 r. nauczyciel uzyskał **status funkcjonariusza publicznego i wynikającą z tego tytułu ochronę** ukształtowaną na zasadach określonych przepisami Kodeksu karnego. (Ustawa o systemie oświaty z 11 kwietnia 2007 r. i art. 63 ust. 1 KN z dn. 24 maja 2007 r.)

- nauczyciele podczas lub w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych korzystają z ochrony, jaka przysługuje funkcjonariuszom publicznym, przy czym organ prowadzący szkołę i dyrektor szkoły zobowiązani są z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone.
- Przesłębstwa przeciwko funkcjonariuszom publicznym są ścigane z urzędu, co oznacza, że poszkodowany nauczyciel nie musi sam inicjować postępowania.

UWAGA! Nauczyciele korzystając z gwarancji ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych, funkcjonariuszami publicznymi nie są.

Karnoprawne rozwiązania kwestii cyberbaitingu

- art. 226 § 1 Kodeksu karnego: „kto **znieważa** funkcjonariusza publicznego albo osobę do pomocy mu przybraną podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych”
- **Zniewaga**, to zachowanie wyrażające pogardę dla innej osoby wyrażoną zwykle w postaci epitetu słownego, ale można ją też wyrazić pismem, wizerunkiem, obelżywym gestem, działaniem lub zaniechaniem. **Zniewaga** może być dokonana w obecności osoby znieważonej albo choćby pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do tej osoby dotarła.

KARA: grzywna, ograniczenie wolności lub pozbawienie wolności do roku

Wiek sprawcy a jego odpowiedzialność karna:

- Wszystko, co zostało dotychczas powiedziane dotyczy uczniów (sprawców czynów zabronionych), którzy ukończyli 17 lat.
- Dzieci do lat 13 w ogóle nie mogą być ukarane za popełnione czyny, wykazujące cechy przestępstwa.
- Jeżeli sprawca znajduje się między 13 a 17 rokiem życia, za swoje czyny odpowiada przed Sądem rodzinnym na podstawie Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, a nie kodeksu karnego.

Karnoprawne rozwiązania kwestii cyberbaitingu - Młodzież 13-17 lat.

Powiadomienie sądu rodzinnego powinno nastąpić jeśli:

- rodzice sprawcy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania,
- w momencie gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne środki wychowawcze a ich stosowanie nie przyniosło pożądanego rezultatu,
- w przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa.

Karnoprawne rozwiązania kwestii cyberbaitingu - Młodzież 13-17 lat.

Sąd rodzinny może :

- Udzielić upomnienia,
- Zobowiązać do określonego postępowania, a zwłaszcza do naprawienia wyrządzonej szkody, do wykonania określonych prac lub świadczeń na rzecz pokrzywdzonego lub społeczności lokalnej, do przeproszenia pokrzywdzonego, (...), do uczestniczenia w odpowiednich zajęciach o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym, do powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach (...),
- Ustanowić nadzór odpowiedzialny rodziców lub opiekuna,
- Ustanowić nadzór organizacji młodzieżowej lub innej organizacji społecznej, zakładu pracy albo osoby godnej zaufania - udzielających poręczenia za nieletniego,
- Zastosować nadzór kuratora,
- Skierować do ośrodka kuratorskiego, a także do organizacji społecznej lub instytucji zajmujących się pracą z nieletnimi o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym, po uprzednim porozumieniu się z tą organizacją lub instytucją,
- orzec umieszczenie w rodzinie zastępczej, w młodzieżowym ośrodku wychowawczym albo w młodzieżowym ośrodku socjoterapii,
- orzec umieszczenie w zakładzie poprawczym,
- zastosować inne środki i przewidziane w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym.

Biblio i Netografia

- Cyberprzemoc w szkołach - zobacz, zrozum, reaguj! Poradnik dla nauczycieli, pedagogów i psychologów, Drogowskazy, Gdynia 2014
- Sheri Gordon, 10 Ways to Respond to Cyberbaiting [online],[dostępne na www:] <http://bullying.about.com/od/Cyberbullying/a/How-To-Respond-To-Cyberbaiting.htm> [dostęp: 17.03.2015 r.]
- **Jan Stanisławski, Uczniowie mszczą się na nauczycielach w internecie**, [online],[dostępne na www:] <http://wiadomosci.wp.pl/kat,1027139,title,Uczniowie-mszcza-sie-na-nauczycielach-w-internecie,wid,16520330,wiadomosc.html?ticaid=114845&ticrsn=3>, [dostęp: 17.03.2015 r.]
- **Bogdan Żerkowski, OCHRONA NAUCZYCIELA, JAKO FUNKCJONARIUSZA PUBLICZNEGO**, [online],[dostępne na www:] <http://edurada.pl/artykuly/ochrona-nauczyciela-jako-funkcjonariusza-publicznego/>, [dostęp: 17.03.2015 r.]